

ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ – ОСНОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА

Студентки І.В. Лісовська, І.І. Подольчак

Керівник Р.Б. Чаповська

Національний університет «Львівська політехніка»

Безпека і якість продуктів харчування є невід’ємною складовою існування, добробуту та якості життя. Щоб гарантувати безпеку харчових продуктів в Європі розроблено декілька систем управління якістю та безпекою. Найпоширенішою є система HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point) – аналіз ризику за критичними точками. За ініціативою Німеччини, Франції та Бельгії набрав чинності нормативний документ ISO 22000. 28 січня 2002 р. Європейським парламентом і Радою було прийнято Постанову (ЄС) № 178/2002, яка визначила загальні принципи та вимоги Закону про продукти харчування. Важливим документом до недавнього часу була Директива Ради ЄС «Про гігієну харчових продуктів» № 93/43 від 14.06.1993 р., яка була замінена правовим актом вищого порядку – Регламентом Європейського Парламенту та Ради № 853/2004 «Про гігієну харчових продуктів», який набрав чинності 01.01.2006 р. Крім того, окремо функціонують Директива Ради 89/397/ЕС від 14.06.1989р. з питань про урядовий контроль за продовольчими товарами та Директива Ради 2000/13/ЕС від 20.03.2000 р., яка передбачає зближення законодавств держав-членів, що стосується маркування, представлення і реклами харчових продуктів.

Метою дослідження було проведення порівняльного аналізу вітчизняних нормативно-правових актів, що регулюють якість та безпечність харчових продуктів, зокрема продукції молокопереробних підприємств, з міжнародними нормативними документами.

В нашій країні розроблено та введено в дію велику кількість законодавчих та нормативних актів, що стосуються якості та безпечності продукції молокопереробних підприємств. Найважливіші з них ЗУ «Про безпечність та якість харчових продуктів» та «Про молоко та молочні продукти». Виробництво молока та молочних продуктів в Україні регулюють 174 стандарти: 55 ДСТУ, 73 гармонізованих з міжнародними ДСТУ ISO, 40 ГОСТів, 5 республіканських РСТ УРСР, 2 ДСТУ ГОСТ.

Порівняльний аналіз вітчизняних, європейських та міжнародних документів, які встановлюють допустимі рівні показників безпечності молока та молокопродуктів, дав можливість зробити такі висновки.

В Україні не гармонізовані стандарти щодо термінів зберігання, технічних умов заготівлі молокопродуктів, методів визначення жиру, мікробіологічного аналізу тощо. Вітчизняні документи, порівняно з європейськими, містять незначну кількість нормативних даних, які стосуються ветеринарних препаратів та радіонуклідів, але норми за цими показниками безпеки у вітчизняних документах жорсткіші. Гранично-допустимі концентрації пестицидів співпадають лише частково. За кількістю токсичних елементів, які підлягають контролю, вітчизняні документи перевищують закордонні, але за нормами свинцю поступаються у п'ять разів.

На сьогодні в нашій державі розроблено лише три державні і гармонізовані національні стандарти – ДСТУ ISO 9000-2001, 9001-2001, 9004-2001.

Тому, впровадження та сертифікація системи управління якістю на відповідність міжнародним стандартам є гарантією того, що продукція буде відповідати вимогам, що передбачені стандартами, та зможе без додаткових випробувань реалізовуватись як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.